

ประกาศกรมวิชาการเกษตร

เรื่อง โฆษณาคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘

ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้กำหนดขั้นตอนการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน โดยให้กรมวิชาการเกษตร ดำเนินการตรวจสอบ ลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชที่ยื่นคำขอ นำปิดประกาศที่กรมวิชาการเกษตร และที่ในเว็บไซต์ ของกรมวิชาการเกษตร เพื่อให้บุคคลทั่วไปได้มีโอกาสทักท้วงภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันปิดประกาศ นั้น

บัดนี้ ได้มีผู้ยื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จำนวน ๖ พันธุ์ ให้เป็นพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนฯ ดังนี้

๑. กัญชงพันธุ์เคเคยู05 (*Cannabis sativa* 'KKU05')
๒. ไทรพันธุ์ไทรสิริรุกข์ (*Ficus microcarpa* 'Sai Sirirug')
๓. ชายผ้าสีดาพันธุ์สายฟ้า (*Platyceium* 'Sai Fah')
๔. ชายผ้าสีดาพันธุ์อัสনী (*Platyceium* 'Assanee')
๕. ชายผ้าสีดาพันธุ์กินกะ (*Platyceium* 'Ginka')
๖. ชายผ้าสีดาพันธุ์มยุรา (*Platyceium* 'Mayura')

กรมวิชาการเกษตรได้ตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอประกาศลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพันธุ์พืชดังกล่าวให้ทราบโดยทั่วกัน ปราบกฏตามเอกสาร แนบท้ายประกาศนี้ และหากมีผู้ใดประสงค์จะทักท้วงหรือมีข้อพิสูจน์ ว่าการยื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรอง พันธุ์พืชขึ้นทะเบียนฯ ดังกล่าวเป็นไปโดยมิชอบ ให้แจ้งที่กลุ่มวิจัยการคุ้มครองพันธุ์พืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๙๔๐ ๗๒๑๔ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่ วันปิดประกาศเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖

(นางวิลาวัลย์ ไคร้ครวญ)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

กัญชงพันธุ์เคเคยู05
(*Cannabis sativa* 'KKU05')

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ – สกุล มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ที่อยู่ 123/1124 หมู่ 16 ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40002
โทรศัพท์ 043-009700

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

กัญชงพันธุ์เคเคยู05 เป็นพันธุ์กัญชงที่ได้จากการคัดเลือกและปรับปรุงพันธุ์โดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชานนท์ ลากิจิตร สาขาวิชาพืชสวน คณะเกษตรศาสตร์ ภายใต้การดำเนินงานวิจัยของสถาบันแคนนาบิสครบศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยเริ่มดำเนินงานวิจัย และคัดเลือกสายพันธุ์ ในปี พ.ศ. 2563 เป็นต้นมา ภายใต้ใบอนุญาตปลูก เลขที่ 12/2563 โดยมหาวิทยาลัยขอนแก่นมีหนังสือถึงกระทรวงสาธารณสุข ผ่านสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น เพื่อขอใช้เมล็ดพันธุ์กัญชาที่ได้รับการนิรโทษกรรมในปี พ.ศ. 2562 เป็นจำนวน 101 เมล็ด ที่ส่งมอบแก่มหาวิทยาลัยขอนแก่นผ่านสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่นเพื่อใช้ประโยชน์ในการศึกษาวิจัย ภายหลังจากได้รับเมล็ดจากสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น ได้ตรวจสอบจำนวนเมล็ดพันธุ์ที่บรรจุภายในถุงซิปล็อค จำนวน 10 ซอง โดยซองที่ 1 ถึง 9 บรรจุเมล็ดพันธุ์จำนวน 10 เมล็ด และซองที่ 10 มีจำนวน 11 เมล็ด รวมเมล็ดทั้งสิ้นเป็นจำนวน 101 เมล็ด เริ่มทำการปลูกทดสอบในปี พ.ศ. 2563 ที่หมวดพืชผัก คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยปลูกรุ่นที่ 1 และ 2 (M₀-M₁) ในระบบปิดภายใต้ใบอนุญาตปลูก เลขที่ 12/2563 จากนั้นปลูกคัดเลือกรุ่นที่ 3 และ 4 (M₂-M₃) ในสภาพโรงเรือน ซึ่งเป็นโรงเรือนแบบหลังคาพินเลื้อย (Saw tooth Greenhouse) ควบคุมการให้น้ำ ปุ๋ย และควบคุมการออกดอกโดยการให้แสงไฟจากหลอดแอลอีดี (17.00-22.00 น.) โดยควบคุมการเปิดปิดแบบอัตโนมัติ เพื่อยับยั้งการออกดอกของกัญชง และหยุดการให้แสงไฟเมื่อกัญชงอายุ 60 วันหลังหยุดเมล็ด หลังจากนั้น 1-2 สัปดาห์ จะสามารถสังเกตเห็นดอกกัญชงทั้งเพศผู้และเพศเมีย และปลูกทดสอบและคัดเลือกรุ่นที่ 5 และ 6 (M₄-M₅) ในสภาพแปลงปลูกภายใต้ใบอนุญาตปลูก เลขที่ 19/2563 โดยโปรแกรมการปรับปรุงพันธุ์ และคัดเลือกพันธุ์กัญชงเคเคยู05 จากรุ่นที่ 3 ถึง 6 ในสภาพโรงเรือน และในแปลงปลูก ได้ทำการปลูกและคัดเลือกโดยไม่มีการปลูกกัญชง และกัญชา สายพันธุ์อื่น ๆ ในช่วงเวลาเดียวกัน โดยมีอัตราส่วนดอกตัวผู้และตัวเมียอยู่ที่ 1:1 มีรายละเอียด ดังนี้

รุ่นที่ 1 (มิถุนายน ถึง ธันวาคม 2563)

กัญชงพันธุ์เคเคยูศูนย์ห้า โดยผลิตภายในระบบปิดที่ใช้แสงเทียมจากหลอดไฟแอลอีดี (LED) ที่ความเข้มแสง 400-500 PPFD โดยมีชั่วโมงการให้แสงในช่วงการเจริญเติบโตทางใบ (16 ชั่วโมง/วัน) เป็นเวลา 30 วัน ที่ความชื้นสัมพัทธ์ร้อยละ 50-60 ปริมาณความเข้มข้นของก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ 500-600 ppm อุณหภูมิ 23-25 องศาเซลเซียส และให้น้ำและปุ๋ยด้วยระบบน้ำหยดที่ควบคุมด้วยระบบอัตโนมัติ หลังจากย้ายกล้า 30 วัน ปรับชั่วโมงการให้แสงเป็น 12 ชั่วโมง/วัน เพื่อให้พืชออกดอก จากนั้นแยกต้นเพศผู้และต้นเพศเมียออกจากกัน จากนั้นแบ่งประชากรออกเป็นสองกลุ่ม โดยกลุ่มที่หนึ่งทำการผสมพันธุ์ด้วยเทคนิคผสมเปิด (open pollinated variety) (M_0) และกลุ่มที่แยกเฉพาะต้นเพศเมียเพื่อเก็บลักษณะทางสัณฐานวิทยา และตรวจวิเคราะห์หาปริมาณสาร Tetrahydrocannabinol (THC) และ Cannabidiol (CBD) โดยพบว่าปริมาณสาร THC และ CBD ร้อยละ 0.00 และ 8.33 ตามลำดับ

รุ่นที่ 2 (มกราคม ถึง เมษายน 2564)

ปลูกประเมินและคัดเลือกพันธุ์กัญชงรุ่นที่ 1 (M_1) ในระบบปิด ที่หมวดพืชผัก คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยการผลิตในระบบปิดที่ใช้แสงเทียมจากหลอดไฟแอลอีดี (LED) ในการปลูก ที่ความเข้มแสง 400-500 PPFD ความชื้นสัมพัทธ์ร้อยละ 50-60 ปริมาณความเข้มข้นของก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ 500-600 ppm อุณหภูมิ 23-25 องศาเซลเซียส และให้น้ำและปุ๋ย ด้วยระบบน้ำหยด (Fertigation) ที่ควบคุมแบบอัตโนมัติ หลังจากย้ายกล้า 30 วัน ปรับชั่วโมงการให้แสงเป็น 12 ชั่วโมง/วัน เพื่อให้พืชออกดอก เมื่อพืชแสดงเพศทำการผสมเปิด (open pollinated variety) จากนั้นเลือกต้นที่มีลักษณะพันธุกรรมเหมือนกัน หรือใกล้เคียงกัน โดยเลือกต้นที่มีลักษณะดี โดยเก็บข้อมูลลักษณะทางสัณฐานวิทยา และตรวจวิเคราะห์วัดปริมาณสาร Tetrahydrocannabinol (THC) และ Cannabidiol (CBD) โดยพบว่าปริมาณสาร THC และ CBD เฉลี่ยที่ร้อยละ 0.00 และ 7.80 ตามลำดับ จากนั้นได้ทำการเก็บเกี่ยวเมล็ดพันธุ์รุ่นที่ 2 (M_2) โดยเลือกจากต้นเพศเมียที่มีปริมาณสาร THC ต่ำกว่าร้อยละ 0.2 เพื่อใช้ปลูกคัดเลือกในรุ่นถัดไป

รุ่นที่ 3 (กุมภาพันธ์ ถึง พฤษภาคม 2564)

ปลูกประเมินและคัดเลือกพันธุ์กัญชงรุ่นที่ 2 (M_2) ในสภาพโรงเรือน ที่หมวดพืชผัก คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยทำการปลูกจำนวน 400 ต้น เมื่อพืชแสดงเพศทำการผสมเปิด (open pollinated variety) จากนั้นเลือกต้นที่มีลักษณะพันธุกรรมเหมือนกัน ตรงตามลักษณะที่ต้องการ เก็บข้อมูลลักษณะทางสัณฐานวิทยา โดยเลือกต้นที่มีลักษณะการเจริญเติบโตดี ความสูงอยู่ระหว่าง 180 – 220 เซนติเมตร และตรวจวิเคราะห์หาปริมาณสาร Tetrahydrocannabinol (THC) และ Cannabidiol (CBD) โดยพบว่าปริมาณ

สาร THC และ CBD เฉลี่ยที่ร้อยละ 0.19 และ 5.24 ตามลำดับ จากนั้นเก็บเกี่ยวเมล็ดพันธุ์รุ่นที่ 3 (M₃) โดยเลือกจากต้นเพศเมียที่มีปริมาณสาร THC ต่ำกว่าร้อยละ 0.2 เพื่อใช้ปลูกคัดเลือกในรุ่นถัดไป

รุ่นที่ 4 (สิงหาคม ถึง ธันวาคม 2564)

ปลูกประเมินและคัดเลือกพันธุ์กัญชารุ่นที่ 3 (M₃) ในโรงเรือน ที่หมวดพืชผัก คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 400 ต้น เมื่อพืชแสดงเพศทำการผสมเปิด (open pollinated variety) จากนั้นเลือกต้นที่มีลักษณะพันธุกรรมเหมือนกัน ตรงตามลักษณะที่ต้องการ เก็บข้อมูลลักษณะทางสัณฐานวิทยา โดยเลือกต้นที่มีลักษณะการเจริญเติบโตดี ความสูงอยู่ระหว่าง 180 – 220 เซนติเมตร และตรวจวิเคราะห์หาปริมาณสาร Tetrahydrocannabinol (THC) และ Cannabidiol (CBD) เฉลี่ยที่ร้อยละ 0.19 และ 5.40 ตามลำดับ จากนั้นได้ทำการเก็บเกี่ยวเมล็ดพันธุ์รุ่นที่ 4 (M₄) โดยเลือกจากต้นเพศเมียที่มีปริมาณสาร THC ต่ำกว่าร้อยละ 0.2 เพื่อใช้ปลูกคัดเลือกในรุ่นถัดไป

รุ่นที่ 5 (กุมภาพันธ์ ถึง พฤษภาคม 2565)

ปลูกประเมินและคัดเลือกพันธุ์กัญชารุ่นที่ 4 (M₄) ในสภาพแปลงปลูก ที่หมวดพืชผัก คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 1,000 ต้น เมื่อพืชแสดงเพศทำการผสมเปิด (open pollinated variety) จากนั้นเลือกต้นที่มีลักษณะพันธุกรรมเหมือนกัน ตรงตามลักษณะที่ต้องการ เก็บข้อมูลลักษณะทางสัณฐานวิทยา โดยเลือกต้นที่มีลักษณะการเจริญเติบโตดี ความสูงอยู่ระหว่าง 180 – 220 เซนติเมตร และตรวจวิเคราะห์หาปริมาณสาร Tetrahydrocannabinol (THC) และ Cannabidiol (CBD) เฉลี่ยที่ร้อยละ 0.18 และ 5.80 ตามลำดับ จากนั้นได้ทำการเก็บเกี่ยวเมล็ดพันธุ์รุ่นที่ 5 (M₅) โดยเลือกจากต้นเพศเมียที่มีปริมาณสาร THC ต่ำกว่าร้อยละ 0.2 เพื่อใช้ปลูกคัดเลือกในรุ่นถัดไป

รุ่นที่ 6 (สิงหาคม ถึง ธันวาคม 2565)

ปลูกประเมินและคัดเลือกพันธุ์กัญชารุ่นที่ 5 (M₅) ในสภาพแปลงปลูก ที่หมวดพืชผัก คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 1,000 ต้น เมื่อพืชแสดงเพศทำการผสมเปิด (open pollinated variety) จากนั้นเลือกต้นที่มีลักษณะพันธุกรรมเหมือนกัน ตรงตามลักษณะที่ต้องการ เก็บข้อมูลลักษณะทางสัณฐานวิทยา โดยเลือกต้นที่มีลักษณะการเจริญเติบโตดี ความสูงอยู่ระหว่าง 180 – 220 เซนติเมตร และตรวจวิเคราะห์หาปริมาณสาร Tetrahydrocannabinol (THC) และ Cannabidiol (CBD) เฉลี่ยที่ร้อยละ 0.21 และ 6.62 ตามลำดับ จากนั้นได้ทำการเก็บเกี่ยวเมล็ดพันธุ์รุ่นที่ 6 (M₆) โดยเลือกจากต้นเพศเมียที่มีปริมาณสาร THC ต่ำกว่าร้อยละ 0.2 เพื่อใช้ปลูกคัดเลือกในรุ่นถัดไป

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ปีพ.ศ.	การดำเนินการ	สถานที่
มิ.ย. ถึง ธ.ค. 2563	ปลุก M_0 ในระบบปิด คัดแยกต้นเพศผู้และต้นเพศเมีย ประเมิน ลักษณะทางสัณฐานวิทยา วิเคราะห์สารสำคัญ และผสมแบบเปิด	คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
↓		
ม.ค. ถึง เม.ย. 2564	M_1	
	ปลุกในระบบปิดประเมินลักษณะทางสัณฐานวิทยา วิเคราะห์ สารสำคัญ คัดเลือกต้นมีลักษณะดี และผสมแบบเปิด	คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
↓		
ก.พ. ถึง พ.ค. 2564	M_2	
	ปลุกในสภาพโรงเรือนจำนวน 400 ต้น ผสมแบบเปิด คัดเลือกต้นที่มี ความสูง 180 – 220 เซนติเมตร และมีปริมาณสาร THC ต่ำ	คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
↓		
ส.ค. ถึง ธ.ค. 2564	M_3	
	ปลุกในสภาพโรงเรือนจำนวน 400 ต้น ผสมแบบเปิด คัดเลือกต้นที่มี ความสูง 180 – 220 เซนติเมตร และมีปริมาณสาร THC ต่ำ	
↓		
ก.พ. ถึง พ.ค. 2565	M_4	
	ปลุกในสภาพแปลงปลุกจำนวน 1,000 ต้น ผสมแบบเปิด คัดเลือกต้น ที่มีความสูง 180 – 220 เซนติเมตร และมีปริมาณสาร THC ต่ำ	
↓		
ส.ค. ถึง ธ.ค. 2565	M_5	
	ปลุกในสภาพแปลงปลุกจำนวน 1,000 ต้น ผสมแบบเปิด คัดเลือกต้น ที่มีความสูง 180 – 220 เซนติเมตร และมีปริมาณสาร THC ต่ำ	
↓		
กัญชงพันธุ์เคเคยู05		

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย กัญชงพันธุ์เคเคยู05 ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Cannabis sativa</i> ‘KKU05’ วงศ์ Cannabaceae ไม้ล้มลุก
ราก	ระบบรากแก้ว มีรากแขนงจำนวนมาก
ลำต้น	ลำต้นตั้งตรง สูงประมาณ 180-220 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่มประมาณ 120-150 เซนติเมตร สีเขียว โดยเปลือกนอก (Primary bast fibers) ให้เส้นใยที่ยาว เหนียว แต่ค่อนข้างหยาบ ส่วนเปลือกในที่ติดกับเนื้อไม้ (Secondary bast fibers) ให้เส้นใยที่ละเอียดกว่าแต่สั้นกว่า
ใบ	ใบประกอบรูปนิ้วมือ ใบย่อย 5-7 ใบ ใบกว้าง 20-25 เซนติเมตร ยาว 24-28 เซนติเมตร ปลายใบเรียวแหลม ขอบใบจักฟันเลื่อย ผิวใบด้านบนสีเขียวเข้มกว่าด้านล่าง เมื่อมีการสร้างดอก จำนวนแฉกของใบจะลดลง ก้านใบ ยาวประมาณ 2-7 เซนติเมตร สีเขียว
ดอก/ช่อดอก	<p>ดอกเป็นแบบชนิดดอกเพศผู้ และเพศเมียแยกกันอยู่คนละต้น (Dioecious) ออกดอกเป็นช่อตามซอกใบ และปลายยอด โดยปกติพืชจะมีการติดดอก และเมล็ดในช่วง 90-120 วัน หลังหลุดเมล็ด โดยมีอัตราส่วนดอกตัวผู้และตัวเมียอยู่ที่ 1:1</p> <p>ดอกเพศผู้: ช่อดอกเพศผู้เป็นแบบช่อแยกแขนง ประกอบไปด้วยกลีบเลี้ยง 5 กลีบ แยกกันเป็นอิสระมีสีเขียวอมเหลือง พบเกสรเพศผู้ 5 อัน ระยะเวลาการบานประมาณ 4-6 สัปดาห์</p> <p>ดอกเพศเมีย : ช่อดอกเป็นแบบช่อเชิงลด เกิดตามซอกใบและปลายยอด ในบริเวณช่อดอกจะอัดตัวกันแน่น ประกอบด้วยกลีบเลี้ยงสีเขียวเข้มห่อหุ้มรังไข่ไว้ ภายในมี ยอดเกสรเพศเมีย 2 อัน สีน้ำตาลแดง อายุของดอกค่อนข้างสั้น ประมาณ 4-6 สัปดาห์ก็จะติดผล</p>
ผล/เมล็ด	พัฒนาภายในระยะเวลา 6-8 สัปดาห์หลังออกดอก เมล็ดรูปไข่ ผิวเรียบ สีน้ำตาลครีม มีลายเป็นแถบสีน้ำตาลกระจายทั่วเมล็ด ขนาดประมาณ 3-4 มิลลิเมตร มีน้ำหนัก 1,000 เมล็ดเฉลี่ย 16.70 กรัม ผลผลิตเมล็ดพันธุ์ต่อต้น เฉลี่ย 226.00 กรัมต่อต้น และประมาณ 113 - 135 กิโลกรัมต่อไร่
ลักษณะอื่น ๆ	1. การตอบสนองต่อช่วงแสงของกัญชงเคเคยูศูนย์ห้าเป็นแบบพืชวันสั้น (Short Day Plant) หรือเป็นกลุ่ม Photo Plant

2. ปริมาณสาร Tetrahydrocannabinol (THC) เฉลี่ยร้อยละ 0.20 Cannabidiol (CBD) เฉลี่ยร้อยละ 6.62
3. ช่วงเดือนที่ออกดอก สามารถผลิตดอกได้สามช่วง คือ ก.ค.-ส.ค., ต.ค.-พ.ย. และ ก.พ.-มี.ค.
4. ปริมาณน้ำมันในเมล็ดร้อยละ 30 – 35 อีกทั้งมีกรดไขมันที่จำเป็น เช่น โอเมก้าสามร้อยละ 14.17 และโอเมก้าหกร้อยละ 49
5. ระยะปลูกกัญชงเคเคยู05 ในสภาพแปลงปลูกอยู่ที่ 0.8 x 1.0 เมตร โดยปลูกแบบแถวเดี่ยว และการปลูกในสภาพโรงเรือนใช้ระยะปลูก 0.5 x 1.0 เมตร โดยปลูกเป็นแบบแถวคู่ มีทางเดินระหว่างแถว 0.5-0.6 เมตร
6. การใช้ประโยชน์ของสายพันธุ์เคเคยู05 ประกอบด้วย การผลิตดอกเพื่อสกัดสารสกัดแคนนาบินอยด์ (CBD) การใช้ประโยชน์จากเมล็ดเพื่อสกัดกรดไขมันที่จำเป็น (Omega 3, 6 และ 9) และการใช้ประโยชน์จากลำต้นเพื่อผลิตผงคาร์บอน เป็นต้น
7. อายุการเก็บเกี่ยวดอกแห้งเพื่อสกัดน้ำมัน CBD อยู่ระหว่าง 80-90 วันหลังหยุดเมล็ด และอายุการเก็บเกี่ยวเมล็ดอยู่ที่ 110-120 วันหลังหยุดเมล็ด

ตาราง ปริมาณกรดไขมันแต่ละชนิดในเมล็ดพันธุ์กัญชงพันธุ์เคเคยู05

Seed oil fatty acids (% of oil)	%
Palmitic acid (C16:0)	11.77
Steric acid (C18:0)	9.70
Oleic acid (C18:1)	15.32
Linoleic acid (C18:2) Omega 6	49.04
Alpha-linolenic acid (C18:3) Omega 3	14.17
Omega 6: Omega 3	3.46

ภาพที่ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกัญชงพันธุ์เคเคยู05
 ก ต้น ข ใบ ค ช่อดอกเพศเมีย ง ช่อดอกเพศผู้ จ-ฉ เมล็ด

กัญชงพันธุ์เคเคยู05

ไทรพันธุ์ไทรสิริฤกษ์
(*Ficus microcarpa* ‘Sai Sirirurg’)

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ – สกุล สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.)
ที่อยู่ 35 หมู่ที่ 3 ตำบลคลองห้า อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี รหัสไปรษณีย์ 12120
โทรศัพท์ 02 577 9000

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ไทร (*Ficus microcarpa* L.f. ‘Sai Sirirurg’) เป็นไทรสายพันธุ์กลายต่าง พัฒนาพันธุ์โดยสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) โดยมี ดร.อนันต์ พิริยะภัทรกิจ ตำแหน่ง นักวิจัยอาวุโส สังกัดศูนย์เชี่ยวชาญนวัตกรรมเกษตรสร้างสรรค์ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) เป็นนักปรับปรุงพันธุ์ โดยเริ่มปรับปรุงและพัฒนาสายพันธุ์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563 นำไทรย้อยใบทู่ จำนวน 200 ต้น มาฉายรังสีแกมมาที่ระดับความเข้มข้น 80 เกรย์ พบว่ามีการกลายพันธุ์ที่บริเวณปลายยอดที่แตกมาใหม่ จำนวน 1 ยอด ในปี พ.ศ. 2564 นำมาปลูกทดสอบการเจริญเติบโต ณ แปลงทดลอง สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2564 – 2566 หลังจากนั้นขยายพันธุ์เพื่อเพิ่มจำนวนต้นโดยวิธีการปักชำกิ่งและยอดจากต้นกลายต่าง ตั้งแต่ช่วงวันที่ 1 - 5 พบว่าสายพันธุ์ไทรยังมีลักษณะการกลายต่างของใบเหมือนเดิม คือมีลักษณะใบต่างเหลืองปะเขียว ปลายยอดใบอ่อนสีชมพู เมื่อใบเจริญเติบโตเต็มที่จะเปลี่ยนเป็นสีเหลืองปะเขียว การเรียงตัวของใบค่อนข้างแน่นเหมาะในการนำไปใช้จัดงานภูมิทัศน์ สามารถขยายพันธุ์โดยวิธีการปักชำได้ดี เนื่องจากกิ่งชำออกรากง่าย สำหรับการตั้งชื่อ ไทรสิริฤกษ์ (Sai Sirirurg) เป็นการตั้งชื่อพันธุ์เพื่อให้เกียรติแก่ ศาสตราจารย์ นายแพทย์สิริฤกษ์ ทรงศิริโล ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.)

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ปีพ.ศ.	การดำเนินการ	สถานที่
2563	นำไทรย้อยใบทู่จำนวน 200 ต้นมาฉายรังสีแกมมาที่ระดับความเข้มข้น 80 เกรย์	สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.)
2564	คัดเลือกต้นที่มีลักษณะกลายพันธุ์	

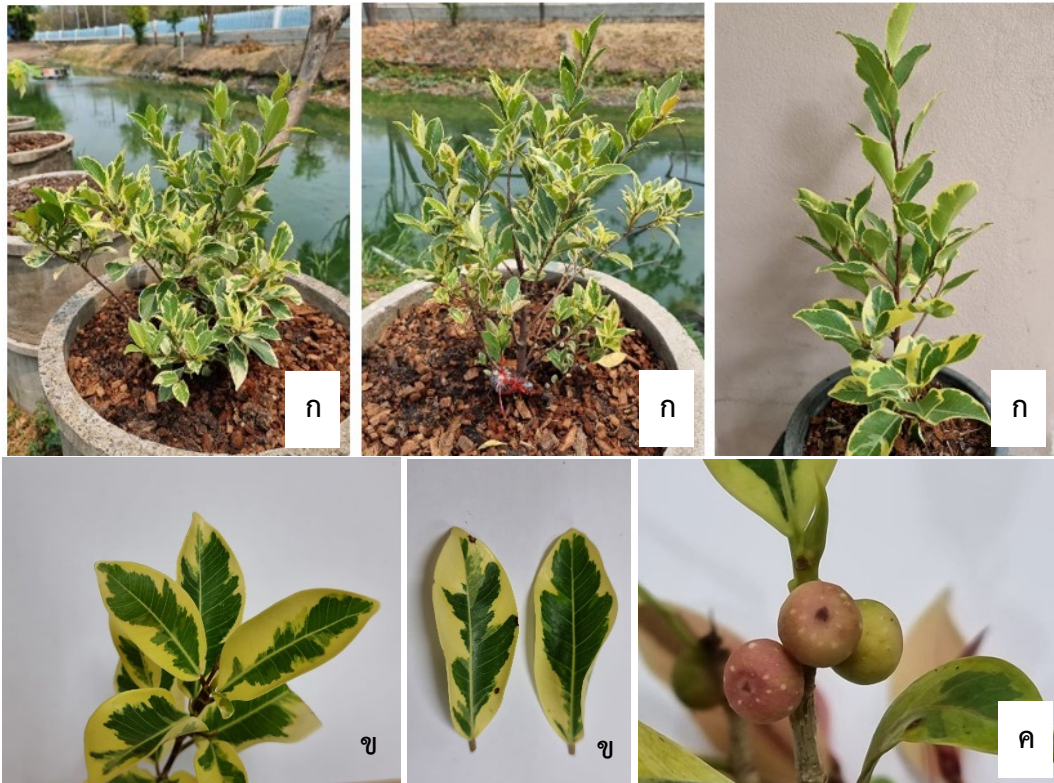
ปีพ.ศ.	การดำเนินการ	สถานที่
2564-2566	ปลูกทดสอบการเจริญเติบโต เพิ่มจำนวนต้นโดยวิธีการปักชำกิ่งและยอดจากต้นกลายต่าง ↓ ไทรพันธุ์ไทรสิริรุกข์	

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย ไทรสิริรุกข์ วงศ์ Moraceae ชื่อวิทยาศาสตร์ (<i>Ficus microcarpa</i> 'Sai Sirirug') ไม้ประดับไม้ยืนต้นขนาดเล็ก
ราก	ระบบรากแก้ว มีลักษณะช่วงโคนโตแล้วเรียวเล็กลงจนถึงปลาย และมีรากแขนง รากอากาศ รากอ่อนสีน้ำตาลอ่อน รากแก่สีน้ำตาล
ลำต้น	ไม้พุ่มหรือไม้ยืนต้นขนาดเล็ก ความสูง ลำต้น 2.0-3.0 เมตร ในช่วงระยะเวลา 2 ปี เปลือกลำต้นสีน้ำตาลอ่อน
ใบ	ใบเดี่ยว เรียงเวียน รูปรี กว้าง 3.00-4.50 เซนติเมตร ยาว 4.00-10.00 เซนติเมตร ปลายใบทู่ แผ่นใบหนาเหนียวเป็นมันทั้งสองด้าน ด้านในสีเขียวต่างเหลือง กลางใบและขอบใบเป็นรอยต่างสีเหลืองเป็นคลื่นปะปนกัน ปลายใบยอดอ่อนมีสีชมพูอ่อนอมเหลือง เมื่อใบแก่เปลี่ยนเป็นรอยต่างสีเหลือง ก้านใบยาว 0.7-1.5 เซนติเมตร
ดอก/ช่อดอก	ดอกออกเป็นช่อกระจุกในโพรงฐานช่อดอก ภายในฐานรองดอกมีรูปร่างกลมคล้ายผล ออกตามซอกใบ ตาดอกสีเขียวอ่อน เกสรตัวผู้และตัวเมียอยู่ภายใน และไม่มีก้าน
ผล	ผลรวมในโพรงฐานช่อดอก รูปไข่กลับหรือกระสวยรี มีก้านเลี้ยงเป็นท่อนิ่ม ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 2.50-10.00 มิลลิเมตร ผลเกลี้ยง เมื่อผลแก่จะแตกออก ภายในมีเมล็ดจำนวนมาก

ภาพที่ 1 รูปต้นพันธุ์เดิมที่ใช้ในการปรับปรุงพันธุ์ และลักษณะการกลายพันธุ์ในแปลงทดสอบ

ภาพที่ 2 ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของไทรพันธุ์ไทรสิริฤกษ์
ก ต้น ข ใบ ค ผล

ไทรพันธุ์ไทรสิริฤกษ์

ชายผ้าสีดาพันธุ์สายฟ้า
(*Platycerium* 'Sai Fah')

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ - สกุล นางสาววรรณฯ พินิจไพฑูริย์
ที่อยู่ 7 หมู่ 12 ตำบลวังแฉิม อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี 22150
โทรศัพท์ 081-836-9431

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ชายผ้าสีดาพันธุ์สายฟ้า เกิดจากการเพาะสปอร์และคัดเลือก โดยเมื่อปี พ.ศ. 2560 เพาะสปอร์ชายผ้าสีดาพันธุ์ไรเดิน (*Platycerium* 'Rydeen') และ *Platycerium veitchii* 'High Finger AUS' รวมกันและปล่อยให้ผสมกัน จากนั้นในปีพ.ศ. 2564 คัดเลือกสายพันธุ์จากไม้สปอร์ในชุดเดียวกันจากทั้งหมดประมาณ 100 ต้น พบว่ามีอยู่หนึ่งต้นโดดเด่น มีลักษณะสายพันธุ์พ่อแม่อย่างละครึ่ง คือมีใบกางที่ตั้งสูงแบบมงกุฎ มีขนสีขาวปกคลุมสวยงาม มีใบชายหนาแข็งแรง และใบสปอร์แผ่กางออก และนำมาขยายพันธุ์ด้วยวิธีการแยกหน่อ ได้จำนวน 4 ต้น พบว่ามีความสม่ำเสมอและความคงตัว จึงตั้งชื่อพันธุ์ว่าสายฟ้า (Sai Fah) และนำมาขอหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ปีพ.ศ.	การดำเนินการ	สถานที่
2560	เพาะสปอร์ชายผ้าสีดาพันธุ์ไรเดิน (<i>Platycerium</i> 'Rydeen') และ <i>Platycerium veitchii</i> 'High Finger AUS' รวมกันและปล่อยให้ผสมกัน	อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี
2564	คัดสายพันธุ์จากไม้สปอร์ ได้ 1 ต้น จาก 100 ต้น	
2565	ขยายพันธุ์ด้วยวิธีการแยกหน่อ เพื่อดูความสม่ำเสมอและความคงตัว	
2565	ชายผ้าสีดาพันธุ์สายฟ้า	

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย ชายผ้าสีดาพันธุ์สายฟ้า ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Platycterium</i> 'Sai Fah' วงศ์ Polypodiaceae เฟินอิงอาศัย ไม้ประดับ
ราก	รากแบบพีของอาศัย สีนํ้าตาล
ลำต้น	ลำต้นทอดนอน ลื่น เป็นกอ ทอดเลื้อยเป็นกระจุก ไม่มีเนื้อไม้ มีเกล็ดแบบรูปโล่ (peltate) ปกคลุมลำต้น มีตาปกคลุมด้วยขนสีน้ำตาลเป็นจุดกำเนิดใบ บริเวณใกล้ตา มีขนสีขาว ปกคลุมบาง ๆ
ใบ	ใบแบบทวิสัณฐาน (dimorphism) คือ ใบไม่สร้างสปอร์ (sterile frond) และใบสร้างสปอร์ (fertile frond) ซึ่งมีลักษณะสัณฐานต่างกัน ใบไม่สร้างสปอร์ (ใบกาบ) ใบเดี่ยว แผ่นเป็นแผ่นกว้าง ตั้งขึ้น กว้าง 20-22 เซนติเมตร ยาว 30-35 เซนติเมตร ปลายใบตั้งสูงแตกแขนงเป็นแฉก กว้างประมาณ 1.5 เซนติเมตร ยาว 12-15 เซนติเมตร ใบกาบอ่อนสีเขียว ใบแก่สีน้ำตาลอมส้ม เส้นใบสีน้ำตาลเข้มถึงดำ ใบสร้างสปอร์ (ใบชาย) ใบเดี่ยว เป็นแผ่นแคบห้อยลง บริเวณกว้างที่สุดของใบชาย 8-9 เซนติเมตร ยาว 60-66 เซนติเมตร ปลายใบชายแตกแขนงเป็นแฉก แต่ละแฉกกว้าง 3-4 เซนติเมตร ยาว 20-22 เซนติเมตร ทั้งหน้าใบและหลังใบมีขนสีขาวปกคลุม ด้านล่างใบสีเขียวอ่อนกว่า (ต้นอายุ 2 ปี)
อับสปอร์	สร้างที่ปลายใบบริเวณหลังใบของใบสร้างสปอร์

ภาพที่ 1 ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของ ก ชายผ้าสีดาพันธุ์ไรตั้น ข *Platycterium veitchii* 'High Finger AUS'

ภาพที่ 2 ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของชายผ้าสีดำพันธุ์สายฟ้า

ชายผ้าสีดำพันธุ์สายฟ้า

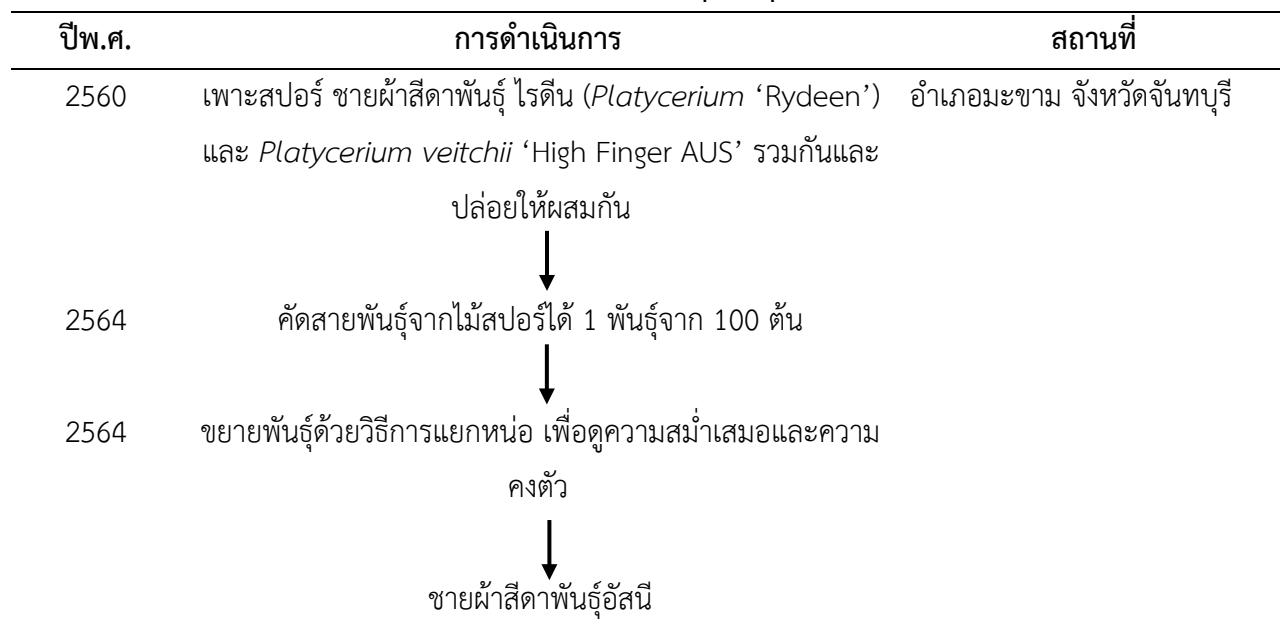
ชายผ้าสีดาพันธุ์อัสনী
(*Platyserium* ‘Assanee’)

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ – สกุล นางสาววรรณ พินิจไพฑูรย์
ที่อยู่ 7 หมู่ 12 ตำบลวังแฉิม อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี 22150
โทรศัพท์ 081-836-9431

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ชายผ้าสีดาพันธุ์อัสনী เกิดจากการเพาะสปอร์และคัดเลือก โดยเมื่อปี พ.ศ. 2560 เพาะสปอร์ชายผ้าสีดาพันธุ์ไรดีน (*Platyserium* ‘Rydeen’) และ *Platyserium veitchii* ‘High Finger AUS’ รวมกันและปล่อยให้ผสมกัน จากนั้นในปีพ.ศ. 2564 คัดเลือกสายพันธุ์จากไม้สปอร์ในชุดเดียวกันจากทั้งหมดประมาณ 100 ต้น พบว่ามีอยู่หนึ่งต้นโดดเด่น มีลักษณะคล้ายชายผ้าสีดาพันธุ์ไรดีน แต่มีสีขาวนวลคล้าย *Platyserium veitchii* ‘High Finger AUS’ มีใบกาบเป็นแฉกไม่สูงมาก ปลายแฉกมนแบบนี้ว่ามี มีใบชายแผ่กว้าง แตกแบบพัดเป็นแฉกทั้งตัวห้อยลง มีขนสีขาวปกคลุมทั่ว ใบมีสีเขียวอ่อนนวล ใบสร้างสปอร์ค่อนข้างแผ่ออกมีลายเส้นใบสีขาว และนำมาขยายพันธุ์ด้วยวิธีการแยกหน่อ ได้จำนวน 4 ต้น พบว่ามีความสม่ำเสมอและมีความคงตัว จึงตั้งชื่อพันธุ์ว่าอัสনী (Assanee) และนำมาขอหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย ชายผ้าสีดาพันธุ์อัสนี ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Platycterium</i> 'Assanee' วงศ์ Polypodiaceae เฟินอิงอาศัย ไม้ประดับ
ราก	รากแบบพีของอาศัย สีนํ้าตาล
ลำต้น	ลำต้นทอดนอน ลื่น เป็นกอ ทอดเลื้อยเป็นกระจุก ไม่มีเนื้อไม้ มีเกล็ดแบบรูปโล่ (peltate) ปกคลุมลำต้น มีตาปกคลุมด้วยขนสีน้ำตาลเป็นจุดกำเนิดใบ บริเวณใกล้ตา มีขนสีขาว ปกคลุมบาง ๆ
ใบ	ใบแบบทวิสัณฐาน (dimorphism) คือ ใบไม่สร้างสปอร์ (sterile frond) และใบสร้างสปอร์ (fertile frond) ซึ่งมีลักษณะสัณฐานต่างกัน ใบไม่สร้างสปอร์ (ใบกาบ) ใบเดี่ยว แผ่นเป็นแผ่นกว้างตั้งขึ้น กว้าง 20-25 เซนติเมตร ยาว 30-32 เซนติเมตร ปลายใบตั้งสูงเป็นริ้วมน ใบกาบอ่อนสีเขียว ใบแก่สีน้ำตาล ใบสร้างสปอร์ (ใบชาย) ใบเดี่ยว ตั้งขึ้น เป็นแผ่นบานแบบพัดห้อยลง บริเวณกว้างที่สุดของใบชายส่วนปลายสุด 25-30 เซนติเมตร ยาว 55-65 เซนติเมตร ปลายใบแตกแขนงเป็นแฉกแต่ละแฉกกว้าง 1.5- 2 เซนติเมตร ยาว 15-16 เซนติเมตร ใบสีเขียวอ่อน มีขนขาวปกคลุมแน่นใบมีเส้นมีขาวชัดเจน ด้านใต้ใบเป็นสีเขียวอ่อนมีเส้นใต้ใบนูนชัด (ต้นอายุ 2 ปี)
อับสปอร์	สร้างที่ปลายใบบริเวณหลังใบของใบสร้างสปอร์

ภาพที่ 1 ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของ ก ชายผ้าสีดาพันธุ์ไรตั้น ข *Platycterium veitchii* 'High Finger AUS'

ภาพที่ 2 ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของชายผ้าสีดาพันธุ์อัสนี
ก ต้น ข ใบกาบ ค ใบชาย

ชายผ้าสีดาพันธุ์อัสนี

ชายผ้าสีดาพันธุ์กินกะ
(*Platyserium 'Ginka'*)

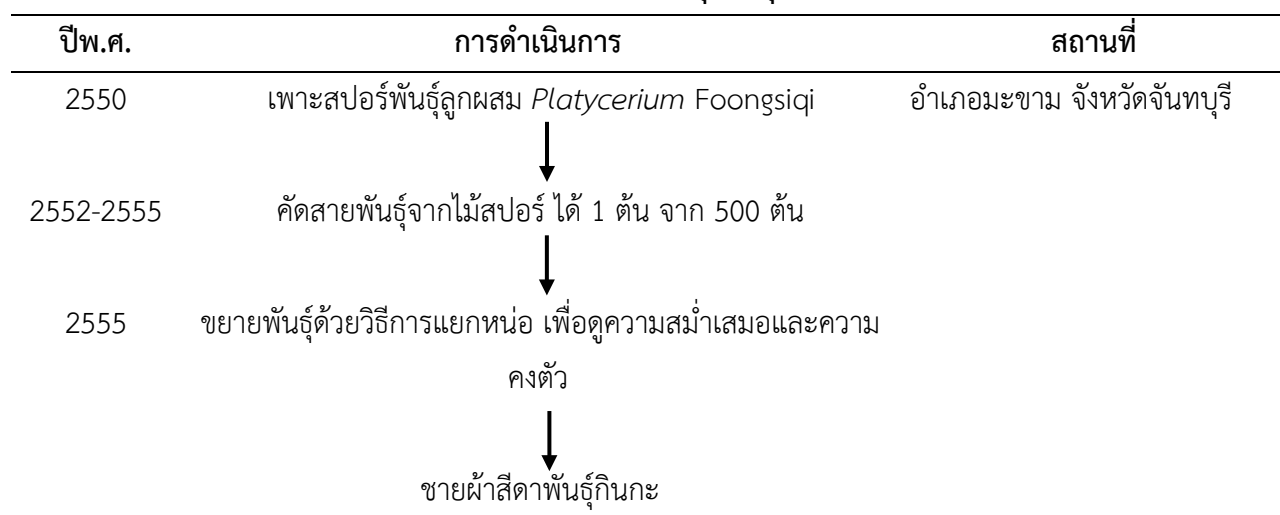
ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ - สกุล นางสาววรรณฯ พินิจไพฑูริย์
ที่อยู่ 7 หมู่ 12 ตำบลวังแฉ่ม อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี 22150
โทรศัพท์ 081-836-9431

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ชายผ้าสีดาพันธุ์กินกะ เกิดจากการเพาะสปอร์และคัดเลือก โดยเมื่อปี พ.ศ. 2550 เพาะสปอร์พันธุ์ลูกผสม *Platyserium hillii* ที่มีชื่อการค้าว่า *Platyserium Foongsiqi* จากนั้นในปีพ.ศ. 2552 คัดเลือกสายพันธุ์จากไม้สปอร์ในชุดเดียวกันจากทั้งหมดประมาณ 500 ต้น ในปี พ.ศ. 2555 พบว่ามีอยู่หนึ่งต้นโดดเด่น มีลักษณะแตกต่างจากต้นแม่ คือ มีใบกาบเตี้ยราบ มีใบชายแผ่กว้าง แตกแบบพัดเป็นแฉกหลายชั้น มีขนสีขาวปกคลุมทั่ว ใบมีสีเขียวอ่อนนวล ใบสปอร์ค่อนข้างแผ่ออกมีลายเส้นใบสี และนำมาขยายพันธุ์ด้วยวิธีการแยกหน่อที่เกิดบริเวณราก ได้จำนวน 10 ต้น พบว่ามีความสม่ำเสมอและมีความคงตัว จึงตั้งชื่อว่า และนำมาขอหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518 พบว่ามีความสม่ำเสมอและมีความคงตัว จึงตั้งชื่อพันธุ์ว่ากินกะ (*Ginka*) และนำมาขอหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย ชายผ้าสีดาพันธุ์กินกะ ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Platycerium</i> 'Ginka' วงศ์ Polypodiaceae เฟินอิงอาศัย ไม้ประดับ
ราก	รากแบบพืชรากอากาศ สีนํ้าตาล
ลำต้น	ลำต้นทอดนอน ลื่น เป็นกอ ทอดเลื้อยเป็นกระจุก ไม่มีเนื้อไม้ มีเกล็ดแบบรูปโล่ (peltate) ปกคลุมลำต้น มีตาปกคลุมด้วยขนสีน้ำตาลเป็นจุดกำเนิดใบ บริเวณใกล้ตา มีขนสีขาว ปกคลุมบาง ๆ
ใบ	ใบแบบทวิสัณฐาน(dimorphism) คือ ใบไม่สร้างสปอร์ (sterile frond) และใบสร้างสปอร์ (fertile frond) ซึ่งมีลักษณะสัณฐานต่างกัน ใบไม่สร้างสปอร์ (ใบกาบ) ใบเดี่ยว แผ่นเป็นแผ่นกว้าง ตั้งขึ้น กว้าง 8-10 เซนติเมตร ยาว 15-18 เซนติเมตร ปลายใบราบไปกับวัสดุปลูก ใบกาบอ่อนสีเขียว ใบแก่สีน้ำตาล ใบสร้างสปอร์ (ใบชาย) ใบเดี่ยว ตั้งขึ้น แผ่นเป็นแผ่นบานแบบพัดห้อยลง บริเวณกว้างที่สุดของใบชายส่วนปลายสุด 25-30 เซนติเมตรยาว 35-40 เซนติเมตร ปลายใบชายแตกแขนงเป็นแฉกแต่ละแฉกกว้าง 1-1.5 เซนติเมตร ยาว 3-5 เซนติเมตร ใบสีเขียวอ่อน มีขนขาวปกคลุมแน่นใบมีเส้นมีขาวชัดเจน ด้านใต้ใบเป็นสีเขียวอ่อนมีเส้นใต้ใบนูนชัด (ต้นอายุ 2 ปี)
อับสปอร์	สร้างที่ปลายใบบริเวณหลังใบของใบสร้างสปอร์

ภาพที่ 1 ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของ *Platycerium* Foongsiqi

ภาพที่ 2 ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของชายผ้าสีดำพันธุ์กินกะ

ชายผ้าสีดำพันธุ์กินกะ

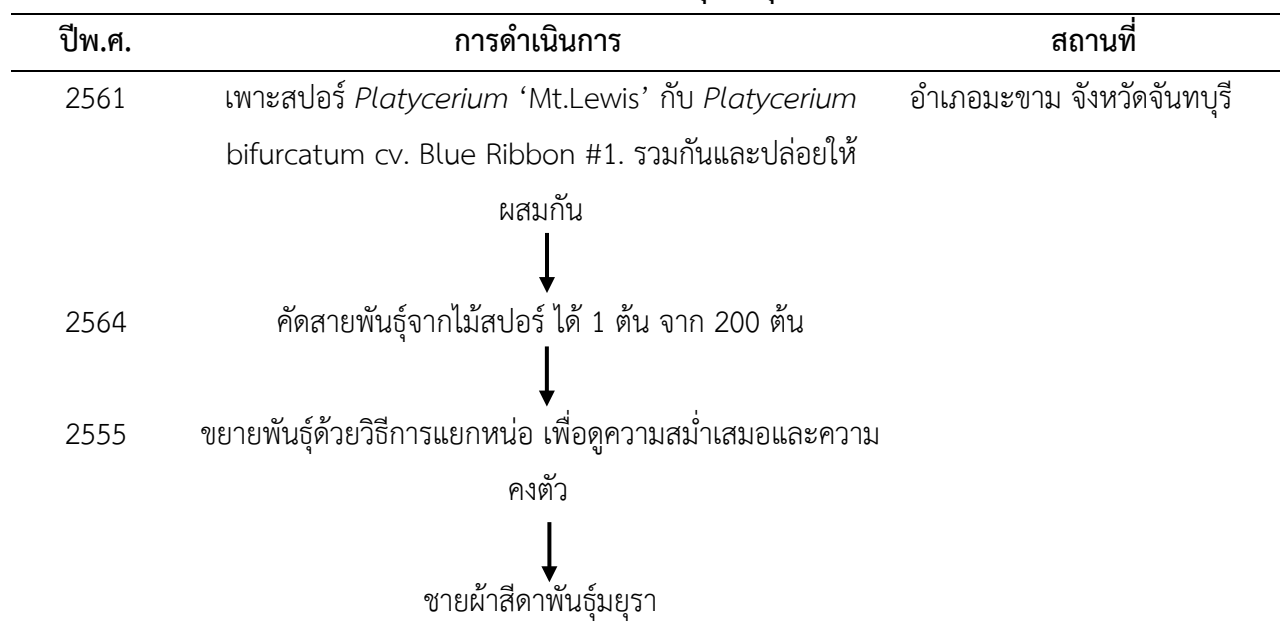
ชายผ้าสีดาพันธุ์มยุรา
(*Platycerium* 'Mayura')

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ - สกุล นางสาววรรณฯ พินิจไพฑูริย์
ที่อยู่ 7 หมู่ 12 ตำบลวังแฉิม อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี 22150
โทรศัพท์ 081-836-9431

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ชายผ้าสีดาพันธุ์มยุรา เกิดจากการเพาะสปอร์และคัดเลือก โดยเมื่อปี พ.ศ. 2561 เพาะสปอร์ *Platycerium* 'Mt.Lewis' กับ *Platycerium bifurcatum* cv. Blue Ribbon #1 รวมกันและปล่อยให้ผสมกัน จากนั้นในปี พ.ศ.2564 คัดสายพันธุ์ไม้สปอร์ในชุดเดียวกันจากทั้งหมดประมาณ 200 ต้น พบว่ามีอยู่หนึ่งต้นโดดเด่น คือมีลักษณะแตกต่างและเหมือนพันธุ์พ่อแม่อย่างละครึ่งคือ มีใบกาบที่สูงตั้งแบบมงกุฏ มีสีเขียวเข้ม ใบชายกางแผ่ออก แตกพริ้วแบบพัด ใบแข็งแรง และใบสปอร์ค่อนข้างแผ่ออก และนำมาขยายพันธุ์ด้วยวิธีการแยกหน่อ ได้จำนวน 1 ต้น พบว่ามีความสม่ำเสมอและมีความคงตัว จึงตั้งชื่อพันธุ์ว่าพันธุ์มยุรา (Mayura) และนำมาขอหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย ชายผ้าสีดาพันธุ์มยุรา ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Platycterium</i> 'Mayura' วงศ์ Polypodiaceae เฟินอิงอาศัย ไม้ประดับ
ราก	รากแบบพีของอาศัย สีนํ้าตาล
ลำต้น	ลำต้นทอดนอน ลื่น เป็นกอ ทอดเลื้อยเป็นกระจุก ไม่มีเนื้อไม้ มีเกล็ดแบบรูปโล่ (peltate) ปกคลุมลำต้น มีตาปกคลุมด้วยขนสีน้ำตาลเป็นจุดกำเนิดใบ บริเวณใกล้ตา มีขนสีขาว ปกคลุมบาง ๆ
ใบ	ใบแบบทวิสัณฐาน (dimorphism) คือ ใบไม่สร้างสปอร์ (sterile frond) และใบสร้างสปอร์ (fertile frond) ซึ่งมีลักษณะสัณฐานต่างกัน ใบไม่สร้างสปอร์ (ใบกาบ) ใบเดี่ยว แผ่นเป็นแผ่นกว้าง ตั้งขึ้น กว้าง 8-10 เซนติเมตร ยาว 15-18 เซนติเมตร ปลายใบตั้งสูง 12-15 เซนติเมตร กว้างประมาณ 1.5-2.0 เซนติเมตร ใบกาบอ่อนสีเขียว ใบแก่สีน้ำตาล เส้นใบนูนเห็นชัด ใบสร้างสปอร์ (ใบชาย) ใบเดี่ยวเป็นแผ่นแคบห้อยลง บริเวณกว้างที่สุดของใบชายส่วนปลาย 20-27 เซนติเมตร ยาว 40-45 เซนติเมตร ปลายใบชายแตกแขนงเป็นแฉกแต่ละแฉก กว้าง 1.0-1.5 เซนติเมตร ยาว 10-11 เซนติเมตร ใบสีเขียวเข้ม มีขนปกคลุมจาง ๆ ใบมีร่องชัดเจน ด้านใต้ใบสีเขียวอ่อน มีเส้นใต้ใบนูนชัด (ต้นอายุ 2 ปี)
อับสปอร์	สร้างที่ปลายใบบริเวณหลังใบของใบสร้างสปอร์

ภาพที่ 1 ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของ ก *Platycterium* 'Mt.Lewis' ข *Platycterium bifurcatum* cv. Blue Ribbon #1

ภาพที่ 2 ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของชายผ้าสีดาพันธุ์มยุรา

ชายผ้าสีดาพันธุ์มยุรา